

nende for Bevægelsen, og det har ogsaa oprindeligt været tilsigtet. For at give Forfatningen en saa konservativ Karakter som muligt har man opfundet denne Institution. Man mente, at en Bevægelse, som voksede sig frem her i Landet, og som til sidst endte med at faa sit eget Ministerium, skulde dog ikke derigennem have vundet Landstinget med det samme. Der sad de kongevalgte som de tidligere Ministeriers Efterladenskaber og dannede en Hemsko i en lang Række Aar for, at en saadan Bevægelse fik absolut Magt i begge Ting. Det har vist været Meningen med de kongevalgte oprindeligt fra mange Sider. Fra Venstres Side har man ikke villet billige denne Forstaaelse, man har ikke ment, at Konservatismen skulde have saa gode Vilkaar. Man har ønsket, at det skulde være saaledes, at naar en Bevægelse var saa stærk, at den fik sit Ministerium af Folketinget, skulde Landstinget ogsaa skifte noget Karakter ved, at de kongevalgte opløstes. Denne Strid er staaende. Grundlovens Ord sige ikke noget positivt, det er Mangelen ved det hele. Man kan ræsonnere frem og tilbage, man kan anføre juridiske Begrundelser, men man kommer ingen Vej dermed. Nej, Løsningen ligger kun i den praktiske Mands Haand, den ligger i den Regerings Haand, som til sin Tid skal opløse Landstinget. Naar Spørgsmaalet, som nu her, er om Folketingets Sættelse, et Spørgsmaal, som jeg tror, at Partierne og Tingene kunne enes om, er det ogsaa rimeligt, at man ikke ved en Opløsning paa det Spørgsmaal, straks drager det gamle Stridsspørgsmaal om de kongevalgte frem, men betragter Opløsningen, som — jeg tror, det var det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borbjerg), der i sin Tid fandt paa det — en Fredsopløsning. Men er det en Fredsopløsning, vilde det være rigtigt, om man tog praktisk paa Tingene og ordnede det saaledes, at de kongevalgte indtog deres Sæde, eventuelt efter at Kongen ved en Resolution havde bekræftet dem i deres Retigheder eller, hvorledes man nu vilde ordne det.

Men den Vej synes det mig, at det ærede Ministerium ved sine Udtalelser har forskærtset noget, ikke just ved selve Ordene, naar man ser dem nøje efter, men ved den Maade, hvorpaa Udtalelserne faldt, og det Tidspunkt, de kom paa, efter at Ministeriet havde erklæret sig principielt i Uoverensstemmelse med Højre i Samfundsopfattelse. Offentligheden vil deraf have

faaet det Indtryk, at dette Spørgsmaal ikke alene er et tidligere Kampspørgsmaal, men et Kampspørgsmaal, der yderligere er skærpet fra Ministeriets Side, og hvorved man yderligere har vanskeliggjort at faa en fornuftig Løsning af denne Sag. Det er derfor ikke til at undres over, at der fra Højres Partis Side, om ikke just her i Salen saa i Pressen, er draget til Felts mod den Udtalelse, og det er intet Under, at man i Forbindelse hermed har nævnt Spørgsmaalet om Rigsretsanklage mod det Ministerium, som farer saaledes frem mod Landstinget.

Herved vil jeg gerne gøre en Bemærkning, fordi det ligger ikke saa langt borte fra hele denne Tankegang, jeg her har været inde paa. Rigsretsanklage mod et Ministerium, der har opløst, er i alt Fald for Tanken ikke udelukket, idet det efterfølgende Ministerium kan foranledige Rigsretsanklage. Jeg tror ikke, Folketinget vilde gøre det. Jeg for mit Vedkommende vilde ikke være med, men et efterfølgende Ministerium kunde meget godt gøre det. Og her kan man ikke henskyde sig under den Betragtning, som jeg synes det højtærede Ministerium har været ved at skyde sig ind under i den Tid, det har eksisteret, at Kongen ikke kan gøre noget saadant. Man maa vel erindre, at det er den konstitutionelle Konge, her er Tale om, og ikke Kong Frederik den Ottende personlig. Men den konstitutionelle Konge kan ikke alene meget vel gøre noget saadant, men kan endogsaa være forpligtet til at gøre noget saadant som den ene Dag at være med til at opløse Landstinget og kort Tid efter ved et andet Ministerium anlægge Sag mod dem, der have Ansvar for denne Handling. Det kan meget let ske. Den Betragtning, at det kan Kongen ikke gøre, er en, hvad det konstitutionelle angaar, rent forkert Betragtning. Det er derfor ogsaa rent forkert, naar man mener, at Kongen ikke den ene Maaned kan finde en Mand i sit Ministerium velskikket og den næste Maaned anlægge Rigsretssag mod den samme Mand. Det kan en konstitutionel Konge meget godt gøre, og det vilde ogsaa i det Tilfælde være rigtigst, at det skete; thi da vilde alle se, at det var den konstitutionelle Konge og ikke Personen, der havde handlet.

Jeg maa maaske her gøre en Sidebemærkning, da jeg for saa vidt ikke staar denne Sag helt fjern. Naar den konstitutionelle Konge udtalte sig om en Mands Velskikkethed, har jeg personlig været